

Betænkning afgivet af Børne- og Undervisningsudvalget den 9. december 2021

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., lov om de gymnasiale uddannelser, lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser og lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse

(Udskydelse af solnedgangsklausul, afskaffelse af ventelister, begrænsning af mulighed for institutionsskift, etablering af tilskudsloft for elever på private gymnasier og midlertidigt stop for optag)

[af børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil)]

1. Ændringsforslag

Børne- og undervisningsministeren har stillet 3 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Indstillinger

Et *flertal* i udvalget (S, DF, SF, RV og EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* i udvalget (V, KF, NB, LA og FG) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme imod de stillede ændringsforslag.

Alternativet, Kristendemokraterne, Inuit Ataqatigiit, Si-umut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ved betænkningssagens afgivelse ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

3. Politiske bemærkninger

Venstre

Venstres medlemmer af udvalget er stærkt bekymrede for, at flere af initiativerne i aftalen af 10. juni 2021 om Den Koordinerede Tilmelding til Gymnasiale Ungdomsudannelser, herunder overgangsinitiativerne, som igangsættes med vedtagelsen af lovforslaget, begrænser og strider mod den unges ret til frit at vælge uddannelsesinstitution, når man ønsker at tage en ungdomsuddannelse i Danmark. Desuden mener Venstres medlemmer af udvalget, at aftalen kan give flere pressede unge og flere, som dropper ud af

uddannelsen, da elevernes mulighed for at skifte gymnasium bliver begrænset, og at det udelukkende vil være rektoren på gymnasiet, som kan give en dispensation. Venstres medlemmer af udvalget mener, det er kritisabelt, at eleverne reelt ikke har nogen mulighed for at klage, hvis de er uenige i rektors vurdering. Aftalen betyder en markant begrænsning af de unges valgmuligheder, og derfor kan Venstre ikke bakke op om forslaget.

Det Konservative Folkeparti

Det Konservative Folkepartis medlemmer af udvalget mener, at regeringens forslag om elevfordeling ud fra forældrenes indkomst fratager de unge det frie valg til at vælge gymnasium. Endvidere er der ikke tilstrækkeligt grundlag for at vurdere, om en socioøkonomisk fordeling kan afhjælpe udfordringer med dårlig integration på en række gymnasier. KF mener, at flere tiltag kunne være afprøvet først. KF er meget kritisk over for de såkaldte fordelingszoners geografiske størrelse. Elever kan risikere at få op til 1 times transporttid hver vej, som kan vanskeliggøre muligheden for at deltage i sport og andre fritidsinteresser eller passe et fritidsjob. Den socioøkonomiske omfordeling kan risikere at øge mistrivsel blandt elever, fordi flytning til en anden uddannelsesinstitution pga. mistrivsel er blevet vanskeliggjort, bl.a. fordi klageadgangen er fjernet, og fordi der er et økonomisk incitament til at fastholde elever frem for at hjælpe elever videre til en anden uddannelsesinstitution.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af børne- og undervisningsministeren, tiltrådt af et flertal (S, DF, SF, RV og EL):

Til § 4

1) I den under nr. 1 foreslåede § 8 b ændres i stk. 1, 1. pkt., »årselever« tre steder til: »elever«, efter »de modtog tilskud for i« indsættes: »december«, »2018/2019, 2019/2020 og 2020/2021« ændres til: »2018/19, 2019/20, 2020/21 og 2021/22«, og »Team Danmark Uddannelsespartner« ændres til: »Team Danmark-uddannelsespartner«.

[Præcisering i forhold til opgørelse af elevtal og justering af referenceperiode]

2) I den under nr. 1 foreslåede § 8 b udgår stk. 1, 2. pkt., og i stedet indsættes:

»For en institution, som udbyder uddannelsen til almen studentereksamen og uddannelsen til hf-eksamen, kan tilskudsloftet, jf. 1. pkt., dog ikke fastsættes under 28 elever pr. uddannelse pr. årgang. For en institution, som udbyder enten uddannelsen til almen studentereksamen eller uddannelsen til hf-eksamen, kan tilskudsloftet, jf. 1. pkt., dog ikke fastsættes under 40 elever på uddannelsen pr. årgang.«

[Justering af bundniveau for tilskudsloft]

3) I den under nr. 1 foreslåede § 8 b ændres i stk. 2 »årselever« til: »elever«.

[Præcisering i forhold til opgørelse af elevtal]

Bemærkninger

Til nr. 1

Af det fremsatte lovforslags § 4, nr. 1, fremgår det, at der efter § 8 a foreslås indsat en ny § 8 b. Af det foreslåede § 8 b, stk. 1, 1. pkt., fremgår det, at en institution beliggende i Aarhus, Albertslund, Ballerup, Brøndby, Dragør, Frederiksberg, Furesø, Gentofte, Gladsaxe, Glostrup, Greve, Herlev, Hvidovre, Høje-Taastrup, Ishøj, Københavns, Lyngby-Taarbæk, Odense, Rudersdal, Rødovre, Tårnby eller Vallensbæk Kommune uanset tilskudsbestemmelser i denne lov ikke modtager aktivitetsafhængige tilskud fra Børne- og Undervisningsministeriet for det antal årselever, der overstiger antallet af årselever, de modtog tilskud for i det år, hvor de havde det højeste antal årselever i skoleårene 2018/2019, 2019/2020 og 2020/2021, bortset fra institutioner, som er Team Danmark-uddannelsespartner.

Med ændringsforslaget til det foreslåede § 8 b, stk. 1, 1. pkt., foreslås det, at »årselever« tre steder ændres til »elever«, »2018/2019, 2019/2020 og 2020/2021« ændres til »2018/19, 2019/20, 2020/21 og 2021/22«, at der efter »de modtog tilskud for i« indsættes »december«, og at »Team Danmark Uddannelsespartner« ændres til »Team Danmark-uddannelsespartner«.

Baggrunden for ændringsforslaget er enighed blandt aftalepartierne om at udvide referenceperioden med

2021/22. Hertil kommer præcisering i forhold til opgørelsen af elevtal og en enkelt sproglig præcisering.

Den foreslåede ændring af referenceperioden vil indebære, at det nuværende skoleår indgår som et referenceår for loft for tilskud til private gymnasier, således at ingen af de af tilskudsloftet omfattede private institutioner på grund af loftet bliver nødt til at tilbagerulle eventuelle stigninger i elevtallet, de måtte have haft i indeværende skoleår, sammenlignet med elevtallet i det skoleår, hvor de havde flest elever, i den oprindeligt foreslåede referenceperiode.

Den foreslåede præcisering i forhold til opgørelsen af elevtal vil endvidere indebære, at loftet vil blive fastsat pr. årgang pr. uddannelse ud fra det højeste antal tilskudsudløsende elever (og således ikke årselever) i hhv. 1.g/1.hf, som skolerne har indberettet i december i skoleårene 2018/19, 2019/20, 2020/21 og 2021/22. Loftet administreres, således at skolerne maksimalt kan få tilskud op til dette loft gældende for årgange, der er startet i skoleåret 2022/23 samt i efterfølgende år, uanset hvor mange elever skolerne indberetter efterfølgende i de skoleår, hvor der er fastsat et loft for den tilskudsudløsende aktivitet. Det betyder således, at tilskudsloftet sættes pr. årgang pr. uddannelse og ikke samlet for institutionens elevtal på tværs af de to af loftet omfattede uddannelser.

Med den foreslåede ændring til »Team Danmark-uddannelsespartner« er der alene tale om en sproglig præcisering.

Til nr. 2

Af det fremsatte lovforslags § 4, nr. 1, fremgår det, at der efter § 8 a foreslås indsat en ny § 8 b. Af det foreslåede § 8 b, stk. 1, 2. pkt., fremgår det, at tilskudsloftet efter 1. pkt. ikke kan fastsættes under årselevtalskravet i § 17, stk. 1, nr. 1, eller efter regler fastsat i medfør af § 17, stk. 2.

Med ændringsforslaget foreslås det, at 2. pkt. af det foreslåede § 8 b udgår, og at det i stedet indsættes, at for en institution, som udbyder både uddannelsen til almen studentereksamen og uddannelsen til hf-eksamen, kan tilskudsloftet, jf. 1. pkt., dog ikke fastsættes under 28 elever pr. uddannelse pr. årgang. For en institution, som udbyder enten uddannelsen til almen studentereksamen eller uddannelsen til hf-eksamen, kan tilskudsloftet, jf. 1. pkt., dog ikke fastsættes under 40 elever på uddannelsen pr. årgang.

Baggrunden for ændringsforslaget er enighed blandt aftalepartierne om at justere bundniveauet for loftet over tilskudsudløsende elever på private gymnasier.

Det foreslåede vil indebære, at bundniveauet for loft over tilskudsudløsende elever på private gymnasier hæves, således at private gymnasier, der i dag har et elevtal tæt på mindstelevtalskravet, ikke på grund af tilskudsloftet kan fastholdes på et elevtal svarende til mindstelevtalskravet, men i stedet får mulighed for inden for tilskudsloftet at vokse til et elevtal på et vist niveau over mindstelevtalskravet, hvilket giver dem bedre manøvrerum for også på længere sigt at overholde mindstelevtalskravet.

Til nr. 3

Af det fremsatte lovforslags § 4, nr. 1, fremgår det, at der efter § 8 a foreslås indsat en ny § 8 b. Af det foreslåede § 8

b, stk. 2, fremgår det, at børne- og undervisningsministeren i forbindelse med godkendelse af skoler og kurser efter § 1 fastsætter et tilskudsloft for, hvor mange årselever skolen eller kurset vil kunne få tilskud til.

Med ændringsforslaget foreslås det at ændre »årselever« til »elever«.

Baggrunden for ændringsforslaget er et ønske om præcisering i forhold til opgørelsen af elevtal.

Det foreslåede vil indebære, at loftet vil blive fastsat pr. årgang pr. uddannelse ud fra det højeste antal tilskudsudløsende elever (og således ikke årselever). Loftet administreres, således at skolerne maksimalt kan få tilskud op til dette loft, uanset hvor mange elever skolerne indberetter efterfølgende i de skoleår, hvor der er fastsat et loft for den tilskudsudløsende aktivitet. Det betyder således, at tilskudsloftet sættes pr. årgang pr. uddannelse og ikke samlet for institutionens elevtal på tværs af de to af loftet omfattede uddannelser.

Det bemærkes i den forbindelse, at den i ændringsforslag nr. 2 foreslåede justering af bundniveauet for tilskudsudløsende elever på private gymnasier vil have afsmittende effekt på bundniveauet ved godkendelse af nye private gymnasier og kurser.

5. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 10. november 2021 og var til 1. behandling den 18. november 2021. Lovforslaget

blev efter 1. behandling henvist til behandling i Børne- og Undervisningsudvalget.

Oversigt over lovforslagets sagsforløb og dokumenter

Lovforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under lovforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 2 møder.

Hørings svar

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og børne- og undervisningsministeren sendte den 17. august 2021 dette udkast til udvalget, jf. BUU alm. del – bilag 247 (folketingsåret 2020-21). Den 11. november 2021 sendte børne- og undervisningsministeren høringssvarene og et høringsnotat til udvalget.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 6 bilag på lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 4 spørgsmål til børne- og undervisningsministeren til skriftlig besvarelse, som ministeren har besvaret.

Anders Kronborg (S) fmd. Kim Aas (S) Jens Joel (S) Jan Johansen (S) Julie Skovsby (S) Kasper Sand Kjær (S)

Orla Hav (S) Ina Strøjer-Schmidt (SF) Astrid Carøe (SF) Lotte Rod (RV) Charlotte Broman Mølbæk (SF)

Anne Sophie Callesen (RV) Marianne Jelved (RV) Jakob Sølvhøj (EL) Pernille Skipper (EL) Uffe Elbæk (FG)

Anni Matthiesen (V) Jane Heitmann (V) Ellen Trane Nørby (V) Kenneth Mikkelsen (V) Marlene Ambo-Rasmussen (V)

Erling Bonnesen (V) Marie Krarup (DF) Jens Henrik Thulesen Dahl (DF) Alex Ahrendtsen (DF) Katarina Ammitzbøll (KF)

Mai Mercado (KF) Mette Thiesen (NB) Henrik Dahl (LA)

Alternativet, Kristendemokraterne, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	49	Frie Grønne, Danmarks Nye Venstrefløjsparti (FG)	3
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	39	Alternativet (ALT)	1
Dansk Folkeparti (DF)	16	Kristendemokraterne (KD)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Radikale Venstre (RV)	14	Siumut (SIU)	1
Enhedslisten (EL)	13	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	12	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Nye Borgerlige (NB)	4	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	5
Liberal Alliance (LA)	3		